

BESLUT

Datum
2013-05-29Ärendenummer
432-2274-08

Föreningen Garveriet i Ryssby
c/o Sven-Olof Sjöholm
Klockaregårdsgatan 5
341 76 RYSSBY

Ink 2013 -06- 03

Dnr:.....

Byggnadsminnesförklaring av Ryssby garveri inom fastigheten Tuna 8:2, Ryssby socken, Ljungby kommun

BESLUT

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 3 kap 1 § lagen (1988:950) om kulturminnen (KML) Ryssby garveri inom rubricerad fastighet för byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar enligt 3 kap 2 § samma lag om följande skyddsföreskrifter

1. Garveriet får inte utan Länsstyrelsens medgivande rivas, flyttas, byggas om eller på annat sätt förändras till det yttre.
2. Ingrepp i garveriets stomme får inte göras. Planlösningen i denna byggnad får inte förändras. Fast inredning och inventarier enligt 2 kap 2 § och 3 § jordabalken får heller inte förändras eller avyttras utan Länsstyrelsens tillstånd.
3. Garveriet ska underhållas så att det inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten ska utföras på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.
4. Hela fastigheten utgör skyddsområde för byggnadsminnet och ska hållas i sådant skick att byggnadens karaktär inte förvanskas. Förändringar inom skyddsområdet måste godkännas av Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen kommer att lämna råd och anvisningar beträffande underhållet av byggnaden och vården av det kringliggande området. Särskild vikt ska fästas vid material och utförande i samband med framtida underhåll.

2013-06-10 beslöt sk.....
kopier till IF: BM-reg. Ar.....
/h

G:\SUE\KULTUR\BYGGNADSMINNEN\RYSSBY GARVERI\432-2274-08 BYGGNADSMINNESFÖRKLARING RYSSBY GARVERI, AP 2013.DOC

Postadress	Gatuadress	Telefon	Telefax	E-post	Hemsida
351 86 VÄXJÖ	Kungsgatan 8	0470-860 00	0470-862 20	kronoberg@lansstyrelsen.se	lansstyrelsen.se/kronoberg

Kontakt i detta ärende
Dennis Olsson

0470-864 31

dennis.olsson@lansstyrelsen.se

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Frågan om byggnadsminnesförklaring av garveriet i Ryssby väcktes av Föreningen Garveriet i Ryssby genom Sven-Olof Sjöholm i en skrivelse till Länsstyrelsen den 26 mars 2008.

Den 21 juli samma år underrättades Fastighetsregistret vid Lantmäteriet om att byggnadsminnesfrågan väckts. Två dagar senare, den 23 juli, skickades en remiss för utredning till Smålands museum.

Yttrandet från Smålands museum kom den till Länsstyrelsen den 19 september 2008. I detta yttrande tillstyrkte Smålands museum en byggnadsminnesförklaring av Ryssby garveri.

Den 3 oktober 2008 bereddes Miljö- och byggnadsnämnden samt Kultur- och fritidsnämnden vid Ljungby kommun tillfälle att yttra sig över den tilltänkta byggnadsminnesförklaringen.

I sammanträdesprotokoll från Kultur- och fritidsnämnden, daterat den 22 oktober 2008, framkom att nämnden delar Smålands museums uppfattning och tillstyrker byggnadsminnesförklaring.

I Miljö- och byggnadsnämndens sammanträdesprotokoll, daterat 29 oktober 2008, framkom att nämnden var positiv till byggnadsminnesförklaringen.

Under 2009 beviljade Länsstyrelsen ett stort byggnadsvårdsbidrag för omfattande restaureringar av garveriet. Dessa medel och de åtgärder som under 2010 genomförts har varit en förutsättning för att garveriet ska kunna byggnadsminnesförklaras och i framtiden användas musealt.

HISTORIK

Garveriverksamheten startade på platsen 1861, i en från Långhult ditflyttad lada som fungerat som färgeri. Ladan återuppfördes på tomten vid Ryssbyåns strand. Efter att ha bytt ägare ett par gånger under det sena 1800-talet kom garveriet i familjen Angels ägo 1910.

Redan i början av 1900-talet hade garveribyggnaden byggts till för att omfatta även tillverkning av träskor, stövlar och skor samt sadelmakeri och läderaffär. Under denna ombyggnad tillkom den norra delen och övervåningen.

BESLUT

Datum
2013-05-29

Ärendenummer
432-2274-08

Familjen Angel drev garveriverksamhet fram till 1941 då denna lades ned. Däremot fortsatte man tillverka tofflor fram till 1984.

Föreningen Garveriet i Ryssby bildades den 25 april 1988 med målet att säkra garveriet för eftervärlden. Under det sena 1980-talet arbetade man med att försöka säkerställa byggnaden. Med stöd från Länsstyrelsen och Ljungby kommun åtgärdades taket och delar av fasaderna som var i dåligt skick. 1993 avstyckades garveriet och den nya fastigheten Tuna 8:2 tillhör Föreningen Garveriet i Ryssby.

Under 2000-talet har arbetet fortsatt kring garveriet och den verksamhet man planerar där. 2004 gjorde två studenter från Växjö Universitet, Institutionen för teknik och design, ett examensarbete där de dokumenterade byggnaden.

Frågan om byggnadsminnesförklaring av garveriet i Ryssby väcktes den 26 mars 2008.

I september 2008 ansökte Föreningen Garveriet i Ryssby om byggnadsvårdsbidrag hos Länsstyrelsen för att kunna säkra byggnaden vars grund och syllar under åren blivit allt sämre och då hade allvarliga sättningskador. Under 2010 genomfördes omfattande arbeten för att åtgärda dessa skador.

Föreningen Garveriet i Ryssby har för avsikt att återställa byggnaden för att sedan kunna visa den som ett industrimuseum.

MOTIVERING

Ryssby garveri, som ligger mitt i Ryssby intill Ryssbyån, hade under en period av nästan 125 år (1861-1984) en kontinuerlig verksamhet inom garveri- och skotillverkningsindustrin. När garveriverksamheten lades ned 1941 lämnades i stort sett samtliga inventarier från den verksamheten kvar i byggnaden.

Garveriet ligger i en samlad gårdsmiljö som vuxit fram runt verksamheten. Denna typ av miljö är idag ovanlig men mycket representativ för denna typ av industrier. Detta ger garveriet ett stort industrihistoriskt värde för regionen och utgör en viktig pedagogisk resurs, särskilt eftersom byggnaden fortfarande innehåller maskiner och material från dess aktiva period.

BESLUT

Datum
2013-05-29

Ärendenummer
432-2274-08

Föreningen Garveriet i Ryssby har ett stort intresse i att bevara garveriet med tillhörande utrustning för framtiden samt att kunna visa detsamma samt dess funktioner för allmänheten.

Den välbevarade byggnaden har under 2010 genomgått en omfattande restaurering av framför allt grunden på å-sidan. Målsättningen har varit att säkerställa byggnaden inför en framtida museal verksamhet.

Länsstyrelsen gör följande bedömning:

Ryssby garveri är en mycket viktig pedagogisk resurs som dessutom har en lång verksamhetskontinuitet och materialautenticitet. Byggnaden är välbehållen och vårdad så att de kulturhistoriska värdena har bibehållits. Inventarierna som kvarlämnats bidrar till att skapa en förståelse för garveri – och skotillverkningsindustrin. Ansökan om byggnadsminnesförklaring ska därför bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos Förvaltningsrätten i Växjö. Överklagan ska ske inom tre veckor från det dag den överklagande fått del av beslutet.

I ärendets handläggning har förutom beslutande länsråd Lennart Johansson och föredragande Annette Petersson även länsantikvarie Heidi Vassi deltagit.

Lennart Johansson

Annette Petersson

Delgivningssätt
Med delgivningskvitto

Bilaga
Kopia av plankarta över fastigheten Tuna 8:2 samt omgivning
Hur man överklagar, formulär 1

Kopia för kännedom till
Lantmäteriet
Riksantikvarieämbetet
Kulturparken Småland/Smålands museum
Ljungby kommun
Kulturmiljö/SUE
Plan/SUE

Plankarta till beslut, 432-2274-08
Tuna 8:2 m.fl. Ryssby, Ljungby kommun

